■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: سید علیرضا شریفی ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین‌المللی ISO9001:2008

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۲۳۰۰۴۰۳۲
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به‌صورت همزمان در تهران و شهرستان‌ها (چاپخانه‌های روزنامه جام‌جم)

سه‌شنبه ۳۰ بهمن ۱۳۹۷ | ۱۳ جمادی الثانی ۱۴۴۰ | ۲۰ صفحه | سال نوزدهم - شماره ۵۳۲۷ | استان تهران و البرز ۱۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۵۰۰ تومان | Tuesday - 2019 Feb 19

حدیث روز: تنبیه الخواطر

پیامبر اسلام(ص): هر کس بیشترین همّ و غمش رسیدن به خواهش‌های نفسانی باشد، حلاوت ایمان از قلبش گرفته می‌شود.

پلک احساس: مولانا

چو غلام آفتابم هم از آفتاب گویم
نه شبم نه شب پرستم که حدیث خواب گویم

امروز در تاریخ:

- وفات ام البنین، همسر امام علی(ع) و مادر حضرت ابوالفضل العباس(ع) (۶۴ ق)/ روز تکریم مادر شهدا
- گشایش سفارت فلسطین در محل سابق سفارت اسرائیل در تهران (۱۳۵۷ش)
- افتتاح ناوچه جماران با حضور رهبر انقلاب (۱۳۸۸ش)
- درگذشت آندره ژید، نویسنده فرانسوی (۱۹۵۱م)
- درگذشت امبرتو اکو، فیلسوف و نویسنده ایتالیایی (۲۰۱۶ م)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۲/۱۸ — غروب آفتاب: ۱۷/۵۰
اذان مغرب: ۱۸/۰۸ — نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۳۶
اذان صبح (فردا): ۵/۲۲ — طلوع خورشید(فردا): ۶/۴۶

پیش‌بینی آب و هوا سه‌شنبه

تهران	اهواز	ایلام	تبریز	رشت	زاهدان	مشهد	کرمانشاه
۸ / ۰	۲۱ / ۸	۱۰ / ۲-	۶ / ۵-	۱۰ / ۲	۱۲ / ۳-	۲ / ۶-	۵ / ۴-

حکمت ۱۴۰: نهج‌البلاغه

آن که میانه‌روی کند تهیدست نخواهد شد.

خودنویس

یادداشتی از حامد عسکری شاعر و نویسنده

کار عاشق نیست با یك دل دو دلبر داشتن...

میرزا محمد پدر بزرگم یك سال و نیمی می‌شود که به رحمت خدا رفته. همسرش که طبیعتا مادربزرگ من است توی این یك سال و نیم یك شب هم خانه هیچ کدام از بچه هایش نخوابیده. هرجا بخواهد برود شب باید خانه‌اش باشد، هر بار هم می‌پرسیم چرا می‌گوید ۶۰ سال نمك گیر سفره و چراغش بوده‌ام، خدا را خوش نمی‌آید من پی‌خوش خوشانم باشم و چراغ خانه میرزا خاموش باشد. ماهی یك بار همه پیرهن‌های مردش را می‌اندازد توی ماشین رختشویی و اتو می‌کند و عطر می‌زند و دوباره آویزان می‌کند توی کمد میرزا. سجاده میرزا هنوز گوشه اتاقش پهن است و نماز صبح هایش را توی سجاده میرزا می‌خواند...

خرس پولیشی اصل ترك دومتری فقط ۶۰۰ هزار تومن به علت کوچکی اتاقم قصد فروش دارم...
خرس ولنتاین فوری فروشی فقط ۲۵۰ هزار تومن...
خرس قرمز جنس عالی فروش به علت مسافرت...
اینها شاید یك صدم از آگهی‌هایی بود که فردای روز عشاق!!! روز ولنتاین در اپلیکیشن‌های فروش اجناس دسته دوم بارگذاری شد. دقت کنید دقیقا فردای روز عشاق.

فکر کن برای سورپرایز کردن محبوبت وانت بگیری! بعد از آن شگفت انگیزتر یك خرس دومتری سفارش بدهی وانتی این خرس را برساند به محبوبت. این که چرا خرس؟ نه من می‌دانم، نه می‌خواهم در موردش حرف بزنم، این که چرا دومتری؟ این را هم همین طور. تنها سوالی که ایجاد شده توی ذهنم این است که همین؟ کمتر از بیست و چهارساعت؟ یعنی هدیه عشقت! را بیست و چهارساعت نکشیده گذاشتی برای فروش؟ خنده دارش اینجاست که بعضی آگهی‌ها هم اعتراف کرده‌اند که چون دوتا دارم می‌خواهم یکی را بفروشم! یعنی دوتا عشق داشتی که دوتا خرس! کادو گرفتی! نمی‌فهمم. قطعا منی که نوه میرزایم نباید هم بفهمم. نباید بفهمم که عشق، این امانت خدا آسمان بارش را نتوانست کشید و قرعه فال به نام انسان زدند را این قدر سطحی و نازلش کرده ایم که نشانه ابرازش می‌شود یك خرس دو متری یك بسته پاستیل نوشابه‌ای، چند قلب قرمز چوبدار و یك جعبه شوکولات... زهی عشق.... دریغا مردمی که ماییم ...

تولید سریع‌ترین شاسی بلند دنیا

شرکت بنتلی مدعی تولید سریع‌ترین خودروی شاسی بلند جهان شده که حداکثر سرعت آن به ۳۰۶ کیلومتر در ساعت می‌رسد.

به گزارش مهر، خودروی یادشده Bentayga Speed نام دارد و قرار است ماه آینده برای اولین بار در نمایشگاه خودروی ژنو در معرض دید علاقه‌مندان قرار بگیرد. شتاب صفر تا صد این خودرو نیز تنها ۳/۹ ثانیه است و روی آن یك موتور قدرتمند شش لیتری W۱۲ نصب شده است. قدرت کلی این موتور به ۴۶۷ کیلووات ساعت می‌رسد. خودروی یادشده نسبت به مدل‌های قبلی خودروهای شاسی بلند شرکت بنتلی تفاوت‌هایی دارد که از جمله آنها استفاده از چراغ‌های داخلی تیره و تغییر طراحی در عقب است. این خودرو دارای هشت حالت برنامه‌ریزی شده برای تنظیم سرعت به شکل خودکار است که در برخی از این حالات، نیروی محرکه به هر چهار چرخ منتقل می‌شود. قفل الکترونیك دیفرانسیل هم برای افزایش امنیت خودروی یادشده در نظر گرفته شده است.

بهترین حالت برنامه‌ریزی شده برای این خودرو به منظور حرکت در محیط‌های ناهموار و خارج از جاده حالت ورزشی است.

کافه میرداماد

گفت‌وگو با الناز عباسیان، نویسنده کتاب «ننه علی؛ مادر همه شهیدان» به مناسبت وفات حضرت ام‌البنین

ام‌البنین، نام مادر تمام شهیدان است

باران باستانی
روزنامه‌نگار

ام‌البنین، یعنی مادر پسران و امروز به روایتی، سالروز درگذشت ام‌البنین است؛ همسر امیرالمومنین (ع) که بنا به روایتی بعد از شهادت حضرت زهرا (س) به خانه حضرت علی (ع) آمد و برای او چهار پسر به دنیا آورد که هر چهارتای آنها در واقعه کربلا به شهادت رسیدند. حضرت عباس(ع) یکی از آنها بود و عبدا...، جعفر و عثمان سه پسر دیگر او بودند که با امام حسین(ع) راهی کربلا شدند و همگی دلاورانه جنگیدند و به شهادت رسیدند.

ویکی شیعه درباره ام‌البنین و حادثه کربلا نوشته است: ام‌البنین در واقعه کربلا حضور نداشت. هنگامی که کاروان اسیران کربلا وارد مدینه شد، شخصی خبر شهادت فرزندانش را به او داد، اما او از سرنوشت امام حسین(ع) پرسید. ام‌البنین وقتی خبر شهادت چهار فرزندش و امام حسین(ع) را شنید، گفت: «ای کاش فرزندانم و تمامی آنچه در زمین است، فدای حسین می‌شد و او زنده می‌ماند.»

ام البنین پس از باخبر شدن از شهادت فرزندانش، هر روز با نوه‌اش عبیدا... فرزند حضرت عباس (ع) به قبرستان بقیع می‌رفت و آنجا اشعاری را که خود سروده بود، می‌خواند و می‌گریست. اهل مدینه گرد او جمع می‌شدند و همراه او گریه می‌کردند. حتی گفته شده مروان بن حکم یکی از حاکمان مدینه نیز با آنان همراه می‌شد.

امروز به مناسبت پاسداشت حضرت ام‌البنین، صبوری و از خودگذشتگی خودش و فرزندانش روز تکریم مادران شهید نامگذاری شده است. مادرانی در حوادثی که منجر به پیروزی انقلاب شد، در دوران جنگ تحمیلی و بعد از آن به مناسبت‌های مختلف، فرزندانشان را به میدان فرستادند تا از ایران اسلامی دفاع کنند و فرزند یا فرزندان آنها شهید شدند.

مادران و پدرانی که فرزندان آنان دوران جنگ شهید شدند، اکنون یا دوران کهنسالی را سپری می‌کنند یا از دنیا رفته‌اند و دیگر در دسترس نیستند که بتوان درباره فرزند شهیدشان با آنها هم‌صحبت شد و سبک زندگی آنها را شناخت. به قول مرتضی سرهنگی، پژوهشگر و نویسنده، ما در این مورد زمان را از دست می‌دهیم. فرهنگ و هنر موثرترین راه برای معرفی شهدا و والدین آنها هستند، اما واقعیت این است که هیچ‌کدام از شاخه‌های فرهنگ و هنر(ادبیات، سینما، تئاتر و...) دین خود را به شهدا و پدر و مادر آنها ادا نکرده‌اند. گاهی موسسه یا نویسنده‌ای از روی علاقه شخصی دست به قلم شده، فیلمنامه‌ای نوشته، فیلمی ساخته شده یا کتابی منتشر شده که در آنها گوشه‌ای یا بخشی از زندگی شهدا و خانواده آنها روایت شده است.

الناز عباسیان، درس حقوق خوانده و روزنامه‌نگار است، یکی از همان افرادی که بنا به علاقه شخصی وارد حوزه مادران شهید شده از تجربیات روزنامه‌نگاری خود استفاده کرده و چند کتاب درباره مادران شهید نوشته که معروف‌ترین آنها کتاب «ننه علی؛ مادر همه شهیدان» است.

عباسیان: برای معرفی شهدا به نسل آینده، باید درباره خانواده شهدا به‌خصوص پدر و مادر آنها بیشتر کار کنیم

ننه علی، مادر شهید قربانعلی رخشانی مهماندوست، بود که سوم اسفند سال ۹۰ از دنیا رفت. زندگی ننه علی و عشق او به تنها پسرش آنقدر شگرف و عجیب بود که بیشتر به رویا شبیه بود؛ رویایی که مردم برای یکدیگر تعریف می‌کنند. عباسیان که برای نوشتن کتابش مدتی با ننه علی همراه بوده و زندگی او را از زوایای مختلف بررسی کرده، درباره او به نکته‌ای خاص اشاره می‌کند که ذکر آن در سالروز وفات خانم ام‌البنین جالب است. او می‌گوید: ننه علی می‌گفت، حضرت ام‌البنین به خوابم می‌آید. ایشان مدام به شهدا سر می‌زند.

پسر ننه علی مرداد سال ۵۷ اعلامیه‌های امام راحل را به اهواز می‌برد که ماموران ساواک او را دستگیر می‌کنند و زیر شکنجه شهید می‌شود. ننه علی وقتی خبر شهادت پسرش را می‌شنود به اهواز می‌رود و سر مزار پسرش می‌ماند. بعد از پیروزی انقلاب به دستور امام راحل، پیکر پسر ننه علی به بهشت زهرا(س) تهران منتقل می‌شود، اما ننه علی باز هم حاضر نیست مزار پسرش را ترک کند. او آلونکی بر سر مزار پسرش می‌سازد و همان‌جا ساکن می‌شود.

عباسیان می‌گوید: سواد نداشت، اما قرآن بزرگی داشت که بیشتر اوقات مقابلش باز بود و او سوره «یس» را می‌خواند، نه تنها برای پسر خودش بلکه برای همه شهدا. این پیرزن که سال‌ها قبل از خلخال به تهران آمده بود، حرمت زیادی برای مزار شهدا قائل بود و وقتی راه می‌رفت هرگز پای خود را روی سنگ مزار آنها نمی‌گذاشت. سرما و گرما باعث نشد او از تصمیم خود کوتاه بیاید و مزار پسرش را ترک کند تا این‌که کهنسالی زمینگیرش کرد و او مجبور شد بهشت زهرا را ترک کند.

عباسیان که تاکنون پنج کتاب درباره شهدا و خانواده آنها نوشته است، تحقیق درباره زندگی مادر شهیدان خالقی‌پور را نیز به پایان رسانده و به‌زودی نگارش آن را شروع می‌کند. این مادر، سه جوان خود را به میدان جنگ فرستاده که هر سه شهید شده‌اند. عباسیان می‌گوید: هر سه پسر او بسیار با استعداد و درسخوان بوده‌اند که اگر شهید نمی‌شدند حتما دانشمند می‌شدند. عباسیان به نقل قول مادر شهیدان خالقی‌پور اشاره می‌کند که بارها از رادیو و تلویزیون پخش شده است. آنجا که شهید مرتضی آوینی از مادر شهیدان خالقی‌پور درباره حس و حالش درباره پسران شهیدش می‌پرسد و او در پاسخ می‌گوید: کاش به اندازه موهای سرم پسر داشتم تا آنها را در راه خدا هدیه می‌کردم.

عباسیان می‌گوید: برای معرفی شهدا به نسل آینده، باید درباره خانواده شهدا به‌خصوص پدر و مادر آنها بیشتر کار کنیم. باید درباره آنها فیلم بسازیم و کتاب بنویسیم. به نظرم باید واقعیت زندگی آنها نوشته شود و آدم‌های ماورائی و دور از دسترسی معرفی نشوند. اگر درباره شهیدان کار نکنیم، به مرور سبک زندگی آنها از یادها خواهد رفت.

حضرت ابوالفضل (ع) و سه برادرش چنان استوار پشت امام حسین (ع) ایستادند و برایش جان را فدا کردند که تا روزگار بر مدار شب و روز می‌چرخد، آدمیان به مادر آنها که خانم ام‌البنین است، افتخار خواهد کرد؛ مادری که چهار پسر خود را با امام حسین (ع) راهی می‌کند و وقتی بازمانده‌های کربلا وارد مدینه می‌شوند و به ام‌البنین خبر شهادت چهار پسرش را می‌دهند او احوال امام حسین (ع) را جویا می‌شود و آن‌قدر قلبی بزرگ و روحی گسترده دارد که می‌گوید: کاش پسرانم کشته می‌شدند و امام حسین (ع) زنده می‌ماند.

الگوی مادران شهید کشورمان حضرت زینب(س) و حضرت ام‌البنین هستند و چه خوب است تا در قید حیات هستند، به عنوان الگوهای زنده به مردم و نسل آینده معرفی شوند.

مقطع حساس کنونی

داستان حکیم و چوپان و نتیجه‌گیری غیرپایانی

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

حکیمی برای تعویض آب و هوا و تفنن مزاج همراه دو نفر از مریدان به خارج از شهر رفت. حکیم در صندلی جلوی خودروی شاسی‌بلند مرید نشست و مرید دیگر در صندلی عقب نشست و جوجه‌های سیخ‌شده، نوشابه، منقل، کیسه زغال و زیراندز را نیز در صندوق عقب خودرو گذاشتند. در راه به دشتی سرسبز رسیدند و همانجا توقف کردند و زیراندز را انداختند و مشغول افروختن منقل شدند. در این لحظه چوپانی همراه گوسفندانش به محل اتراق آنها رسید. حکیم به یکی از مریدان گفت: «برو آن چوپان را صدا کن تا قدری با او اختلاط کنیم و از نزدیك در جریان احوال مردم عادی قرار بگیریم.» مرید چوپان را صدا کرد و چوپان به نزد آنها آمد.

حکیم به چوپان گفت: «اوضاع خوب است؟»

چوپان گفت: «الحمدلله. بد نیست. اگر قاچاق دام زنده و واردات گوشت یخی خارجی بگذارد.» حکیم گفت: «چرا به‌جای چوپانی مشغول تحصیل علم نشدی که حالا بابت این چیزها نگرانی نداشته باشی؟»

چوپان گفت: «خودم خلاصه همه علوم و حکمت‌ها را به دست آوردم.»

حکیم گفت: «آره؟ بگو ببینم.»

چوپان گفت: «تا خدا هست بنده خدا چرا، تا راست هست دروغ چرا، تا حلال هست حرام چرا، تا خودت عیب داری عیب دیگران را نشمار، تا تولید داخل هست جنس خارجی نخر.» حکیم گفت: «آفرین. بسیار جملات زیبایی گفتی. جوجه‌کباب میل داری؟»

چوپان گفت: «بلی.»

حکیم به مریدان گفت یك سیخ جوجه کباب لای نان خالی کنند و به مرد چوپان بدهند. چوپان گفت: «نتیجه‌گیری پایانی مکالمه ما چه بود؟»

حکیم گفت: «این مکالمه استثنائا نتیجه‌گیری پایانی نداشت و نتیجه اصلی این مکالمه همان اواسط مکالمه از نظر خوانندگان گذشت.»

نجات زنبورهای عسل از انقراض

زنبورهای عسل با گرده‌افشانی نقش مهمی در بقای گل‌ها و گیاهان ایفا می‌کنند، اما خود آنها نیز در معرض انقراض هستند. شناسایی یك ژن جدید در این حشرات می‌تواند مشکل مذکور را نیز حل کند. به گزارش فارس، در سال‌های اخیر بسیاری از زنبورهای عسل به علت آلودگی هوا، گرمایش زمین، تخریب محیط زیست و... از بین رفته‌اند به همین دلیل یافتن راه‌هایی برای جلوگیری از تداوم این روند ضرورت دارد. نتایج یك بررسی تازه علمی موجب شناخت گروه‌هایی از ژن‌ها در بدن زنبورهای عسل شده که استفاده از آنها به بقای این حشرات کمك می‌کند.

گروهی از زیست‌شناسان دانشگاه یورك ژن‌هایی را در زنبورهای عسل شناسایی کرده‌اند که مسؤول انجام رفتارهای بهداشتی آنها هستند و تقویت آنها در بدن زنبورهای عسل به انجام رفتارهایی توسط زنبورها منجر می‌شود که به حفظ سلامت‌شان کمك می‌کند. به عنوان مثال، اگر وجود ژن‌های یادشده در بدن زنبورهای عسل بیشتر شود، زنبورهای کارگر تمایل بیشتری به خارج کردن لاروها و شفیره‌های مرده از محل زندگی زنبورهای عسل پیدا می‌کنند و در نتیجه آلودگی‌های میکروبی و باکتریایی در اطراف این حشرات مفید کاهش می‌یابد.

محققان امیدوارند با شناسایی این ژن‌ها بتوانند برنامه‌های خاصی را برای پرورش زنبورهای عسل به مورد اجرا بگذارند که افزایش مقاومت زنبورها در برابر انواع بیماری‌ها خواهد بود.

استفاده از شکلك‌های فضای مجازی در نمای ساختمان

معمار یك ساختمان مسکونی در هلند برای نمای بیرونی یك ساختمان تجاری- مسکونی از شکلك‌های دنیای مجازی استفاده کرده است. به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، این طراحی توسط چنگیز ترانی طراح شرکت ساختمانی Attika Architekten انجام شده است. او مطمئن است طراحی با شوخ طبعی هم در خلق و خوی ساکنان موثر است و رهگذران را شاد می‌کند. او معتقد است نما و تزئینات خانه باید مطابق با فرهنگ و عصری که در آن زندگی می‌کنیم، طراحی شود. به عنوان مثال اگر موجودات اساطیری روی نمای یك ساختمان طراحی می‌شود، گویای زندگی در قرن بیست و یکم نیست، بلکه این موجودات مربوط به قرن‌های گذشته‌اند.

عکس: ایلنا

خوش‌نشینی پرندگان مهاجر در هوای معتدل لاهیجان

پیش‌بینی جدید ژاپنی‌ها

محققان ژاپنی مشغول آزمایش فناوری جدیدی هستند که با استفاده از رادارهای آب و هوایی و امواج رادیویی دیجیتال در زمین می‌تواند به سرعت و با دقت باران‌های شدید و تندبادها را ۲۰ تا ۳۰ دقیقه قبل از وقوع، پیش‌بینی کند.

به گزارش مهر، این فناوری جدید با همکاری سازمان‌های صنعتی، دولتی و دانشگاهی از جمله انستیتو ملی فناوری اطلاعات و مخابرات در کوگانی ابداع شده است. مقامات امیدوارند این سیستم را قبل از المپیك ۲۰۲۰ میلادی اجرا کنند. سیستم‌های رادار فعلی توانایی محدودی برای پیش‌بینی باران‌های سیل‌آسا دارند که به نام باران‌های چریکی (guerilla rainstorms) مشهور هستند. این نوع بارش از ریزش و خنك شدن بخار آب به وجود می‌آید و به طور ناگهانی در مناطق گرم آغاز می‌شود. اما سیستم جدید قدرتمندتر از نمونه‌های فعلی است و می‌تواند اندازه قطرات باران و ساختار ابر را بسنجد. در مرحله بعد این سیستم با امواج رادیویی روی زمین یکپارچه می‌شود. می‌توان از این امواج برای اندازه‌گیری تغییرات لحظه‌ای در سطح بخار آب استفاده کرد. به وسیله این امر می‌توان زمان احتمالی توفان را به طور دقیق‌تر پیش‌بینی کرد.